

T.C.
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No : 750
Karar Tarihi : 31/07/2007

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 31/07/2007 tarihli yazıda, aynen; "Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nca 31/05/2007 gününde kabul edilen 5678 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un, Anayasa'nın 175. maddesi uyarınca, halkoyuna sunulması uygun görülmüş olduğundan, Anayasa'nın anılan maddesi ve 3376 sayılı "Anayasa Değişikliğinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun" uyarınca, 5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Resmi Gazetenin 16/06/2007 tarihli, 26554 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Halkoylamasında uygulanacak ana kuralların belirlenmesi ve sonuçta bir rapor düzenlenmesi hususunda Yüksek Seçim Kurulunun 18/06/2007 tarih ve 566 sayılı kararı ile oluşturulan komisyonca, halkoylamasının 3376 sayılı Anayasa Değişikliğinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunun 2. maddesi gereği, 5678 sayılı Yasanın yayımını izleyen yüzyirminci günden sonra gelen 21 Ekim 2007 Pazar günü yapılması ve 298 sayılı Kanunda yer alan ve halkoylamasında uygulanacak olan yasakların belirlenerek kamuoyuna duyurulması takdirlerinize arz olunur." denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın 79 uncu maddesiyle; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetilmesi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma seçim süresince ve seçimden sonra seçim konuları ile ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ... görev ve yetkisi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiş, anılan madde diğer seçim kurullarının görev ve yetkilerinin de kanunla düzenleneceği,

Anayasanın 79 uncu maddesinin son fıkrasında; "Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olur.",

hükümlerine yer verilmiştir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 1. maddesinde; "Özel kanunlarına göre yapılacak milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar meclisi üyeliği, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halk oyuna sunulmasında bu Kanun hükümleri uygulanır.",

3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanunun 1. maddesinde; Anayasa gereğince yapılacak olan halkoylamasında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin tatbik edileceği,

aynı Kanunun 3. maddesinde ise; Yüksek Seçim Kurulunun, Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması için bütün tedbirleri alıp hazırlıkları yapacağı, halkoylamasının sağlıklı

ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla gerekli ilke kararlarını almaya yetkili olduğu,

yine, 3376 sayılı Kanununun 5. maddesinin (a) bendinde de; 298 sayılı Kanunun propaganda serbestliğine ilişkin hükümlerin, halkoylaması gününden önceki yedinci günden başlayarak uygulanacağı,

öngörülmüştür.

Başkanlık teklifinde de belirtildiği üzere, halkoylamasının tarihi 21 Ekim 2007 olarak ve buna istinaden de halkoylamasının başlangıcı Kurulumuzun 30/07/2007 tarihli ve 740 sayılı kararı eki takvimde belirlenmiş bulunmaktadır.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 20 nci maddesiyle de, ilçe çevresinde seçimin düzenle yürütülmesini sağlamak için gereken bütün tedbirleri alma yetki ve görevi ilçe seçim kurullarına verilmiştir.

Yüksek Seçim Kurulunun yerleşmiş uygulamalarına göre, seçim işlemlerinin ve seçim sürecinin işlemeye başladığı tarih, aynı zamanda seçimin başlangıç tarihi olarak kabul edilmekte, seçim sürecinin başlaması ile oy verme gününe kadar bütün ilgililerce uyulması gereken seçim yasaklarının belirlenmesi gerekmektedir.

3376 sayılı Anayasa Değişikliğinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanununun 5. maddesinin (a) fıkrasında; propaganda serbestliği ve süresinin, oy verme gününden önceki yedinci gün olduğu belirtilmiş, ayrıca bu serbestlik ve süreye getirilen sınırlamalar da yine 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 49 ila 66. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Anılan düzenlemede oy verme gününden önceki yedi gün içinde açık ve kapalı yerler ile hoparlörle propagandalara ilişkin ilçe seçim kurullarının görevleri gösterilmiştir. Aynı Kanununun 60 ıncı maddesiyle, duvar ilanı, afiş, flama, bayrak gibi propaganda araçlarının nerelere asılacağı ve sabit reklam panoları (Billboardlar)'ndan siyasi partilerin yararlanma sırasını belirleme ve 61 inci maddesi ile de; oy verme gününden önceki yirminci günden önce asılan, yapıştırılan bayrak, afiş ve flamlarla ilanların kaldırılma görevi yine ilçe seçim kuruluna verilmiştir.

298 sayılı Kanununun 63 üncü maddesinde; Seçim süresince yapılamayacak işler, 3376 sayılı Yasanın 5/a maddesinde belirtilen süre içerisinde 298 sayılı Yasanın 64 üncü maddesinde; Törenlere ait yasaklar, 65 inci maddesinde; Başbakan ve bakanlara ilişkin yasaklar ve 66 nci maddesinde ise; Memurların gezilere katılma yasağı getirilmiştir.

Yukarıda sözü edilen düzenlemeler uyarınca, halkoylaması propagandasında yasakların Başkanlık teklifi doğrultusunda belirlenerek kamuoyuna duyurulmasına karar verilmelidir.

S O N U Ç :

Yukarıda yapılan açıklamalar ve yasal hükümler çerçevesinde;

I- HALKOYLAMASININ BAŞLANGIÇ TARİHİNDEN İTİBAREN (02/08/2007);

1- Halkoylaması döneminde, genel yollar üzerinde, mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve tesislerde her türlü propaganda çalışması yapılmasının ve parti bürosu kurulmasının yasak olduğuna,

2- Hoparlörle propagandanın 14 Ekim 2007 Pazar gününe kadar halkın huzur ve rahatını bozmamak ve 298 sayılı Kanun'un 50 nci maddesinde belirlenen koşullara uymak

suretiyle serbest olduğuna, 14 Ekim 2007 Pazar gününe kadar hoparlörle propaganda, açık ve kapalı yer toplantıları gibi benzeri propaganda faaliyetlerini düzenleme ve denetleme yetkisinin mülki idare amirliklerinin görevi dahilinde bulunduğuna,

3- 14 Ekim 2007 Pazar gününde başlayan serbest propaganda süresi içinde ilçe seçim kurullarınca gösterileceklerden başka açık ve kapalı yerlerde toplu olarak propaganda yapılmasının yasak olduğuna,

4- Partilerin tanıtıcı nitelikte broşür ve el ilanları dışında herhangi bir hediye ve eşantıyon dağıtımları, dağıtımları veya bunların üçüncü şahıslar ya da kurum ve kuruluşlar aracılığı ile dağıtılmasının yasak olduğuna,

5- El ilanı mahiyetindeki matbuaları dağıtacak kimselerin seçme yeterliğini haiz olmaları gerektiğine, genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyelerle bunlara bağlı daire ve müesseseler, iktisadi devlet teşekkülleri ve bunların kurdukları müesseseler ve ortaklıkları ile diğer kamu tüzel kişiliklerinde memur ve hizmetli olarak çalışanların ilan dağıtamayacaklarına,

6- 298 sayılı Kanununun 62 nci maddesinde sayılanlarla, kamuya yararlı dernekler ve bunlarda görev almış bulunan memur ve hizmetlilerin halkoylamasında tarafsızlıklarını korumak zorunda olduklarına, bu kapsamda olanların siyasi partilere her ne nam ve ad ile olursa olsun bağış ve yardımlarda bulunmalarının yasak olduğuna,

7- Memur ve hizmetlilerin siyasi bir partinin emrinde veya herhangi bir siyasi faaliyette çalıştırmalarının, her türlü araç ve gereç ile imkanlarını kullanmalarının veya kullandırılmalarının yasak olduğuna,

8- Propaganda için kullanılan el ilanları ve diğer her türlü matbualar üzerinde, Türk Bayrağı, dini ibareler bulundurulması yasak olup, propagandalarda Türkçe'den başka dil ve yazı kullanılmasının yasak olduğuna,

9- Bankalar Kanunu'na tabi teşekküllerin, seçmenin oyuna tesir etmek maksadıyla her türlü yayınlarda bulunmalarının yasak olduğuna, daha önce basılmış ve yayınlanmış ve yukarıdaki fıkrada mahiyeti belirlenen her türlü kitap, broşür, afiş ve bunlara benzer yayınların da aynı hükme tabi olduğuna,

10- 298 sayılı Kanununun 60/2. maddesinde sayılanlar hariç 01 Ekim 2007 Pazartesi akşamına kadar duvar ilanı, flama ve bayrak asılamayacağına,

11- 01 Ekim 2007 Pazartesi akşamına kadar, sabit reklam yerlerinden (Billboard, pano vs.) ilçe seçim kurullarının gözetim ve denetiminde Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen siyasi partilerin başvuruda bulunmaları halinde eşit sayı ve ücret karşılığında yararlanmalarının mümkün olduğuna,

12- Halkoylaması döneminde (halkoylamasının başlangıç tarihinden oy verme gününe kadarki süreçte) şehir içi toplu ulaşımı sağlayan araçlara, propaganda içeren afiş, flama ve posterlerin asılamayacağına,

13- Belediyelerin gözetim ve denetiminde kullanılmakta olan raylı araçlara ve bu araçların bulunduğu yer altı ve üstü merkezlerine veya raylı araçların içerisinde bulunan her türlü reklam araçlarının halkoylaması dönemi içerisinde propaganda yasakları kapsamında olduğuna,

14- Cep telefonları ile belli bir merkezden yönlendirilmek suretiyle halkoylamasında propaganda yapılamayacağına, yapıldığı takdirde hukuki ve cezai açıdan ilgili imtiyaz şirketlerinin de sorumlu olacaklarına,

15- Propaganda amacıyla; postaya açıktan, ambalajsız olarak verilecek el ilanı, broşür gibi basılmış kağıtların belli bir adresi içermesi şartı ile, sadece PTT kanalıyla oy verme gününden önceki gün olan 20 Ekim 2007 tarih saat: 00.00'a kadar (yani son yirmidört saat dışında) dağıtımında kanunen bir sakınca olmadığına, ancak son yirmidört saat içinde bu tür gönderilerin dağıtımının yasak olduğuna,

16- 298 sayılı Kanununun 60. maddesinde belirtilen duvar ilanı ve afişle propaganda uygulama ve yasaklarının halkoylamasının başlangıç tarihi olan 02 Ağustos 2007 tarihinden 01 Ekim 2007 tarihine kadar geçen süre içerisinde izlenmesi, gözetim ve denetiminin yapılması mülki idare amirlerinin görev ve yetkisi dahilinde olduğuna,

01 Ekim 2007 tarihi ile 20 Ekim 2007 tarihleri arasında ise yukarıda belirtilen uygulama ve yasakların denetiminin ilçe seçim kurullarının yetkisi ve görevinde bulunduğuna,

II- HALKOYLAMASI PROPAGANDASININ BAŞLANGICI OLAN 14 EKİM 2007 TARİHİNDEN İTİBAREN OY VERME GÜNÜNÜ TAKİP EDEN GÜNE KADAR OLAN SÜRE İÇİNDE;

1- 298 sayılı Kanun'un 62 nci maddesinde sayılı bütün daire, teşekkül ve müesseselerle Bankalar Kanunu'na tabi teşekküllere ait kaynaklardan yapılan iş ve hizmetler dolayısıyla, (açılış ve temel atma dahil) törenler tertiplemek, nutuklar söylemek, demeçler vermek ve bunlar hakkında her türlü vasıtayla yayınlarda bulunulmasının yasak olduğuna,

2- Başbakan ve bakanlarla, milletvekillerinin yurt içinde yapacakları halkoylaması ile ilgili propaganda gezilerini makam otomobilleri ve resmi hizmete tahsis edilen vasıtalarla yapamayacaklarına, bu maksatla yapacakları gezilerde, protokol icabı olan karşılama ve uğurlamalar ile törenlerin yapılamayacağına ve resmi ziyafet verilemeyeceğine, Başbakan ve bakanların halkoylaması ile ilgili çalışmalarında ve konuşmalarında bu Kanun hükümleriyle bağlı olduklarına, Başbakan, bakanlar, milletvekillerinin halkoylaması ile ilgili yapacakları propaganda gezilerine hiçbir memurun katılamayacağına,

III- Karar örneğinin;

1- Tüm il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına,

2- Yüksek Seçim Kurulunca tespit ve ilan edilen siyasi parti genel başkanlıklarına,

3- Cumhuriyet Başsavcılıklarına iletilmek üzere Adalet Bakanlığına,

4- Mülki İdari Makamlara iletilmek üzere İçişleri Bakanlığına gönderilmesine,

5- Resmi Gazetede yayımlanmasına,

31/07/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Muammer AYDIN

Başkanvekili
Ahmet BAŞPINAR

Üye
Hasan ERBİL

Üye
Necati SÖZ

Üye
Cenker KARAOĞLU

Üye
Hüseyin EKEN

Üye
Mehmet KILIÇ

Üye
Bahadır DOĞUSOY